

Literaturanmeldelser.

Nogle Livserindringer af C. F. Wandel, Vice-admiral. (Forlag C. A. Reitzel, Kbhvn. 1923).

Geografisk Tidsskrifts højtærede Præsident har udgivet nogle Livserindringer, der sikkert vil interessere Selskabets Medlemmer.

1906 tog Admiralen sin Afsked efter 55 Aars Tjeneste i Marinen, gennem hvilke der var lagt haardt Beslag paa hans Kræfter. I det nævnte Tidsskrum gennemgik Søkrigsmateriellet en rivende Udvikling — fra Sejlskibe til Undervandsbaade — og da Tjenesten har ført Admiralen over det meste af Jordkloden, ses det, at der er noget at berette om. Naar dertil kommer, at Admiralen er en skarp Iagttagere og udmærket Fortæller, der ikke fortaber sig i Enkeltheder, vil det forstaaes, at man med Interesse følger ham paa hans Færden under de forskellige Himmelstrøg og Forhold i Krig og Fred; her skal særlig nævnes Deltagelse i Krigen 1864, Tjeneste i den franske Marine ombord i Eskadren i den mexikanske Havbugt til Kamp mod Rebellerne, Opmaaling og Kortlægning i hjemlige Farvande og Ledelse af den berømte Ingolf-Ekspedition, hvis Resultater i hydrografisk og zoologisk Henseende vakte stor Opmærksomhed langt udover vore egne Grænser, samt endvidere en Mængde Udkommandoer, der har givet Forfatteren Lejlighed til at overvære store, kendte Begivenheder, som f. Eks. Suezkanalens Aabning, stor Flaaderevue ved Spithead, Kong Haakons Indtog i Kristiania, Kroning i London osv.

Bogen ender med, at Admiralen skriver, »at han tilsidst har givet efter for de mange Opfordringer til at skrive Erindringer, og at de Paagældende vist vil blive skuffede«. — Admiralen kan være rolig; Erindringerne hører til de Bøger, der læses med Fornøjelse. *Generalmajor Castonier.*

Jorden og Menneskelivet, Geografisk Haandbog af M. Vahl og G. Hatt, II Bind, 438 Sider. Pris 17,50 Kr. (J. H. Schultz's Forlagsboghdl.)

I det foreliggende andet Bind af Professor Vahls og Dr. Hatts stort anlagte Værk er de samme Linier fulgt, de samme Synspunkter grundlæggende, som

i første Bind. I første Bind (anmeldt i nærværende Tidsskrift Bd. 26, Hefte VIII) fandtes de regionalgeografiske Afsnit om Nord- og Mellemamerika. I andet Bind fortsættes Regionalgeografien med Beskrivelsen af Sydamerika, det atlantiske, stille og indiske Ocean, Antarktika, samt Australien og Oceanien. Man konstaterer, at Værket stadig holder den høje Standard, som en geografisk Haandbog i vore Dage bør have, giver fortrinlige Oversigter og bringer meget nyt.

Plantegeografien og Erhvervsgeografien er, som rimeligt, fyldigt behandlet. — Navneskrivningen for Lande, Byer, Floder og andre Lokaliteter er for første Gang i dansk geografisk Litteraturs Historie gennemført korrekt. Det bliver interessant at se, hvorledes dette Princip fastholdes, naar Værket skal til at benytte det europæiske Virvar af mishandlede Navne.

Afsnittene om Verdenshavene er ypperlige, fordi de saa stærkt drager de antropogeografiske Momenter frem.

Nogle skæmmende Trykfejl kunde nok have været undgaaet, og mange Skemaer kunde have været erstattet med grafiske Fremstillinger, der mere letter Forstaaelsen. Men saadanne Smaatinger er ikke tilstrækkeligt betydningsfulde til, at de kan gøre Skaar i ens Glæde over den Berigelse, skandinavisk geografisk Litteratur har faaet med »Jorden og Menneskelivet«. *Johannes Reumert.*

John Kirtland Wright: Aids to Geographical Research. Bibliographies and Periodicals. American Geographical Society Research. Series No. 10. New York 1923. 243 S., 8°. Pris \$ 3,50.

Denne lille Bog, udarbejdet af det amerikanske geografiske Selskabs Bibliotekar, er ment som en Vejledning til Brugen af geografiske Bibliografier. Da en Geograf ikke kan undgaa at give sig af med nogle af de Videnskaber, der grænser op til Geografien, indeholder første Kapitel en Omtale af disse Nabovidenskabers bibliografiske Hjælpemidler. Herunder har Etnografien og Antropologien